



Братя Грим
Златната птица

Живял преди много години един цар. Имал прекрасна градина, а в градината растяло дърво със златни ябълки. Щом ябълките узреели, царят ги преброявал, ала на другия ден винаги липсвала една. Затова той заповядал всяка нощ някой да стои на стража под дървото.

Царят имал трима сина. Когато се спуснала нощта, той изпратил в градината най-големия. Но към полунощ той заспал и на сутринта царят видял, че липсва една ябълка.

Вечерта в градината отишъл по-малкият син, но и с него се случило същото: в полунощ той заспал и на сутринта отново липсвала една ябълка.

Дошъл ред на най-малкия син. Той легнал под дървото, но останал буден. В полунощ чул шум от крила и в следващия миг видял една птица, която кацнала на дървото и откъснала с човката си една ябълка. Момъкът опънал тетивата на лъка си и стрелял, но птицата отлетяла. Стрелата обаче откъснала едно от перата ѝ и то паднало на земята. Царският син го взел и на сутринта го занесъл на своя баща. После му разказал какво се било случило през нощта. Царят повикал съветниците си и всички от тях твърдял, че перото струва повече от цялото царство.

– Щом перото е толкова ценно – казал царят, – искам да притежавам тази птица.

И изпратил най-големия си син да намери златната птица. Царският син тръгнал на път. Като минавал през гората, видял лисица. Вдигнал пушката си и се прицелил. Но лисицата извикала:

– Не ме убивай! Ще ти дам добър съвет. Зная, че си тръгнал да търсиш златната птица. Тази вечер ще стигнеш в едно село. Там има две странноприемници. Едната е ярко осветена и в нея е шумно и весело, ала ти не бива да влизаш в нея. Влез в другата, макар че е неугледна.

„Как може толкова глупаво животно да ми даде разумен съвет“ – помислил си царският син и дръпнал спусъка, но не улучил. Лисицата изпънала опашката си и избягала. А той продължил пътя си и вечерта стигнал в селото, където видял двете странноприемници: в едната хората пеели и танцували, а в другата било мрачно и пусто.

„Ще бъде много глупаво – помислил си царският син, – ако не се отбия в хубавата странноприемница.“ Така и направил. Започнал да яде и да пие и забравил за птицата, за баща си и за всички добри напътствия.

Минало време, а най-големият царски син не се завръщал у дома. Тогава по-малкият син се приготвил за път. Като минавал през гората, той също срещнал лисицата, която му дала същия добър съвет. Но когато стигнал пред странноприемницата, от която се носела весела глъчка,

не устоял и влязъл в нея. Започнал да яде и да пие и скоро забравил за златната птица.

Минало доста време. Тогава най-малкият син тръгнал на път. Като минавал през гората, видял лисицата и вдигнал пушката си, за да я застреля. Но тя му се помолила и му дала същия добър съвет. Царският син бил с милостиво сърце и казал:

– Не се страхувай, лисо, няма да ти сторя зло.

– Няма да съжаляваш – отговорила лисицата. – И за да стигнеш по-бързо, качи се на опашката ми.

Той седнал на опашката ѝ, а лисицата хукнала толкова бързо, че вятърът засвистял в косите му. Стигнали в селото и царският син, без да се оглежда, влязъл в мрачната и неугледна странноприемница, където пренощувал спокойно. На другата сутрин отново тръгнал на път. Лисицата го чакала сред полето.

– Сега ще ти кажа какво трябва да направиш – казала тя. – Ще вървиш все направо и ще стигнеш до един дворец, пред който лежат войници и спят. Ще се промъкнеш между тях и ще влезеш в двореца. В една от стаите ще видиш дървена клетка – в нея е златната птица. Наблизо виси още една клетка; тя е златна и е празна. Ако извадиш птицата от дървената клетка и я сложиш в златната, ще си изпатиш! – И като казала това, лисицата изчезнала.

Дълго вървял царският син и накрая стигнал до двореца. Промъкнал се между спящите войници и влязъл в двореца. Открил стаята със златната птица, която стояла в дървена клетка, а до нея висяла разкошна златна клетка. Царският син си помислил, че няма да е хубаво, ако остави златната птица в обикновената дървена клетка. Отворил вратичката, хванал птицата и я пусал в златната клетка. Ала в същия миг птицата изкрещяла пронизително, войниците се събудили, заловили царския син и го затворили в тъмница. На другата сутрин го изправили пред съда и го осъдили на смърт, защото той си признал всичко. Но владетелят на тайнствения дворец се смилил и казал, че ще му подари живота, ако успее да намери златния кон, който бил по-бърз от вятъра.

Царският син отново тръгнал на път, но бил много тъжен и често въздишал, защото не знаел къде да намери златния кон. Ала неочаквано видял край пътя своята стара приятелка лисицата.

– Виждаш ли – казала тя, – не ме послуша и ето какво се случи. Но не се тревожи, аз ще се погрижа за теб и ще ти помогна да намериш златния кон. Ще вървиш все направо и ще стигнеш до един дворец. В конюшната на двореца е златният кон. Отпред ще видиш конярите, но

те ще спят дълбоко и ти спокойно ще изведеш коня навън. Ала помни едно: сложи му седлото от дърво и кожа, а не златното, което е окачено до него, защото ще си изпатиш! – Като казала това, лисицата изчезнала, а царският син тръгнал да търси златния кон.

Когато стигнал в двореца, видял спящите слуги, внимателно минал покрай тях и влязъл в конюшната. Но когато посегнал към обикновено-то седло, си помислил: „Само ще загрозя хубавото животно. Това седло никак не му подхожда“. Взел златното седло, сложил го на коня, но в същия миг конят започнал да цвили, конярите се събудили, заловили царския син и го затворили в тъмница. На другата сутрин го осъдили на смърт. Но господарят на двореца решил да го пощади при условие, че успее да намери хубавата принцеса от златния дворец и му я доведе. Обещал да му даде златния кон за награда.

Царският син тръгнал на път, но бил много тъжен, защото не знаел къде да намери хубавата принцеса. За щастие скоро срещнал своята вярна приятелка лисицата.

– Заслужаваш да те изоставя – казала тя, – но ми е мъчно за теб и ще ти помогна още веднъж. Този път води точно до златния дворец. Ще стигнеш там вечерта. През нощта, когато всички заспят, хубавата принцеса ще отиде в банята, за да се изкъпе. Щом влезе, ще изтичаш и ще я целунеш. Тогава тя ще тръгне с теб, но не бива да ѝ разрешаваш да се сбогува с родителите си, защото ще си изпатиш – Като казала това, лисицата изчезнала.

Царският син стигнал до двореца и станало така, както му казала лисицата. В полунощ, когато всички заспали, хубавата девойка влязла в банята и той изтичал и я прегърнал. Тя му казала, че е готова да го последва, но го помолила да ѝ разреши да се сбогува с родителите си. Отначало царският син устоял на молбите ѝ, но когато тя се разплакала, той отстъпил. Ала щом девойката се изправила до ложето на баща си, всички в двореца се събудили, заловили принца и го затворили в тъмница.

На другия ден царят казал:

– Ти загуби живота си, но аз ще те помилвам, ако успееш да махнеш планината, която се издига пред прозорците ми и ми пречи да виждам какво става отвъд нея. Успееш ли, ще ти дам ръката на дъщеря си. Трябва да свършиш тази работа за осем дни.

Царският син веднага започнал да копае, без да си почине нито за миг. Но когато след седем дни видял колко малко работа е свършил, загубил надежда. Ала вечерта на седмия ден дошла лисицата и казала:

– Не заслужаваш да се грижа повече за теб, но не мога да не ти

помогна. Отиди да спиш, аз ще свърша работата.

На сутринта царският син се събудил, погледнал през прозореца и какво да види? Планината я нямало. Зарадвал се и веднага отишъл при царя, за да му каже, че условието е изпълнено. Царят удържал думата си и дал на принца ръката на дъщеря си. Двамата щастливи тръгнали на път и не след дълго срещнали добрата лисица.

– Ти успя да вземеш девойката – казала тя, – но само златният кон подхожда на такава красавица.

– Но как да си го взема? – попитал царският син.

– Ще ти кажа – отговорила лисицата. – Най-напред ще заведеш девойката при царя, който те изпрати в златния дворец. Той много ще се зарадва и веднага ще ти даде златния кон. В същия миг ще го яхнеш, ще подадеш на всички ръка за сбогом, а накрая и на хубавицата. Уловиш ли ръката ѝ, метни я бързо на коня; никой не ще може да те догони, защото конят лети по-бързо от вятъра.

Всичко станало така, както казала лисицата. Царският син отвлякъл хубавата девойка и продължил пътя си, а върната лисица тичала след бързия му кон.

Като наближили двореца, където била златната птица, лисицата каза:

– Сега свали девойката от коня. Аз ще я пазя. После ще влезеш със златния кон в двора; като те видят, толкова ще се зарадват, че сами ще изнесат птицата. Вземеш ли клетката, препусни към нас, за да вземеш и девойката.

Царският син успял и този път – взел златната птица, взел и девойката и се отправил към бащиния си дом.

Но преди това лисицата му каза:

– Сега ти трябва да ми се отблагодариш за помощта.

– Какво искаш да направя? – попитал царският син.

– Когато стигнем в гората, ще трябва да ме застреляш и да ми отрежеш главата и лапите.

– Хубава благодарност! – извикал царският син. – Не, не мога да направя това.

Лисицата каза:

– Щом не искаш да го направиш, ще си отида. Но преди това ще ти дам един добър съвет. Пази се от две неща: не купувай месо от бесилка и не сядай на края на кладенец. – Като казала това, лисицата изчезнала. А царският син помислил:

„Чудна работа. Кой би си купил месо от бесилка?! А и никога не

съм изпитвал желание да седна на края на кладенец.“

Продължили пътя си и скоро стигнали до селото, в което останали братята му. Там видели много хора, които се блъскали и крещели от възбуда. Царският син попитал какво се е случило. Отговорили му, че ще бесят двама разбойници. Като се приближил, познал братята си и попитал дали може да ги освободи.

– Ако платиш за тях, може – отговорили хората. – Но за какво ще си даваш парите – тези двамата са големи злосторници.

Но царският син платил и освободил братята си. Тръгнали заедно към бащиния си дом. Стигнали гората и понеже слънцето припичало, а в гората било прохладно, двамата братя казали:

– Хайде да си починем малко до кладенеца, да похапнем и да пийнем студена водица.

Царският син се съгласил и докато си приказвали, седнал на ръба на кладенеца, без да си помисли нещо лошо. Коварните му братя го блъснали и той паднал в кладенеца. Те взели девойката, коня и птицата и се прибрали в бащиния дворец.

– Носим ти не само златната птица – казали те, – но и златния кон, и девойката от златния дворец.

Всички били радостни и доволни, ала конят не се докосвал до сено-то, птицата не пеела, а девойката плачела по цял ден. Най-малкият брат обаче не загинал, само че не можел да излезе от кладенеца. Преданата лисица не го забравила и този път – тя скочила в кладенеца, за да му помогне. Царският син се хванал за опашката ѝ и тя бързо го изтеглила нагоре.

– Дебне те смъртна опасност – казала тя. – Братята ти не бяха сигурни дали си умрял и затова оставиха стражи в гората; щом те видят, ще те убият.

Но когато излязъл на пътя, царският син видял един беден странник. Взел разпокъсаните му дрехи, облякъл ги и така невредим стигнал в двореца. Никой не можал да го познае, ала птицата зачуруликала, конят започнал да яде, а хубавата девойка престанала да плаче.

– Какво значи това? – учудено попитал царят.

Девойката отговорила:

– Не зная, но бях много тъжна, а сега съм весела. Нещо ми подсказва, че истинският ми годеник се е върнал. – И тя разказала всичко на царя.

Тогава той заповядал да съберат всички хора в двореца. Дошъл и беднякът, който бил облечен в дрипи. Девойката веднага познала своя

любим принц и се хвърлила в прегръдките му. Царският син се оженил за хубавата девойка, а двамата му братя били наказани със смърт.

Минали години. Веднъж царският син отишъл в гората на лов. Внезапно лисицата изскочила пред него и казала:

– Сега притежаваш всичко, което искаше, а моята злочестина няма край. В твоя власт е да ме спасиш.

И отново горещо го помолила да я застреля и да ѝ отреже главата и лапите. Накрая царският син изпълнил молбата ѝ. В същия миг пред него застанал красив принц – братът на хубавата девойка, който бил омагьосан.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm
Der goldene Vogel

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки
Превод – Димитър Стоев
Илюстрации – Антония Дончева
Редактор – Петя Дочева
Технически редактор – Иван Додов
Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2500>]